

pozdrav in se prepriča o njihovi pripravljenosti in o njihovem izvrstnem razpoloženju. Vlada se v glavnem razgovarja z višjimi voditelji, pogosto pozno v noč. Cesar ni poznal nobene utrujenosti, niti lakote, niti žeje, če je s poveljniki sedel pred zemljevidom in sprejemal poročila o izbornih uspehih ob začetku našega napada. Cesar se je mudil po visokih gorah naših tirolskih planin in po italijanski nižini, da na terenu samem prouči razmere. Na beneškem bojišču je cesar obiskal tudi ranjenega generala konjen. kneza Schönburga. Na fronti je cesar zvedel tudi o poškodbah, ki jo je njegov brat najvojvoda Maks dobil pri osvojitvi hriba Doss Alto. 30letni vladarški jubilej cesarja Viljema so tudi pri cesarju Karlu na bojišču preprosto in dostojno praznovali. Pri večerji je cesar napil svojemu ljubemu prijatelju in zvestemu zavezniku cesarju Viljemu, pri čemur je trčil z nemškimi vojaškimi pooblaščenecem generalnim majorjem pl. Cramonom.

Pri ogledovanju gradbe železnice iz Landecka v Mals se je cesar peljal tudi ob švicarski meji pri Martinsbrucku in Taufertu. Na mostu čez Ino pri Martinsbrucku je vladarja pozdravil poveljnik švicarske obmejne straže, neki poročnik, s katerim se je cesar razgovarjal o njegovi lepi domovini. Švicarski častnik se je nemalo začudil, ko je pozneje čul, da je govoril s cesarjem Karlom; mislil je, da je polkovnik. Cesar je obiskal tudi slavnega benediktinskega samostana Marienburg.

Cesarju zvesto prebivalstvo je vladarja povsod po Tirolskem zelo priščno sprejemalo. Zadržanje prebivalstva na beneškem ozemlju tudi zasluzi, da ga omenimo. Med tem ko se na zborovanjih, ki jih prirejajo naši vojakovi, so sovražniki, vedno in vedno govori o obupnih klikih Italijanov v od nas zasedenih ozemljih, lahko vsak obiskovalec Benečije ugotovi, da se prebivalstvo pod avstrijsko-ogrsko upravo prav dobro počuti. Tu vlada joče urejene razmere, skrb vojaških oblasti tudi za civilno prebivalstvo, so na to očitno napravile velik vtis. Z avstrijsko-ogrskimi vojniki občuje spoštljivo, zaupljivo in odkrito.

Cesar v Gorici in Furlandiji.

K.-B. Gorica, 21. junija. Cesar Karl je nadaljeval danes svoje pogovore z višjimi vojskovodji in šel nato na obnovljeno ozemlje. Obiskal je najprej slikoviti, na vznožju s krvo prepojene Podgore ležeči kraj Lucinico. Nekaj družin se je že vrnilo iz begunskih taborov. Cesar je stopil v razna stanovanja, izpraševal ljudi o njihovi vojni usodi in o razmerah, v katerih so našli svoje hiše, ko so se vrnili, o namerah za bodočnost in o njihovih željah. Pristopil je tudi k ognjiščem, da vidi, kakšno kosilo so si pripravili ljudje. Razdelil je več denarnih darov. Ko je nenadoma prišlo poročilo, da stoji cesar pred njimi, so blagoslovljajoč dvigali roke. Dalje časa se je mudil cesar v Gorici, kjer so mu vojaški in civilni voditelji obnovljene akcije obširno poročali in je srčno pozdravil nadškofa, ki je stal prebivalstvu v teh težkih dneh kot pravi svečenik ljubezni do bližnjega na strani. Manjka še delavnih moči in materiala, ki bo vrnil Gorici v miru nekdanji čas in blagostanje, ali dosedaj se je zgodilo že mnogo, kar je vsega priznanja vredno. Gorica šteje že nad 5000 duš. Tramvaj v vojaškem obratu zopet vozi. Napravljeno je eno kopalnico, otvorene se gostilne in ena kavarna. Odprta je tudi ena trgovina s cveticami. Zopet je vzpostavljena popolna bolnišnica usmiljenih bratov. Nato je obiskal cesar Gradisko, Ronchi in Monfalcone. Ladjedelnica nudi vzor obdobjanja vredne žilavosti. Predvsem je bilo napravljenih nekaj hiš za delavce, ki izpreminjajo razvaline v nekdanji pomemben zavod za gradbo ladij. Velika ladjedelnica, katero so bili Italijani potopili, je že dvignjena. Delavci v zalivu pri Panzanu podajajo sliko mirnega dela. V velikem kontrastu s to sliko pa je razdejanje in italijanske utrdbe, ki režejo teritorij ladjedelnice. V Udine se je sesel cesar z ogrskimi prehranje-

valnim ministrom princem Windischgraetzom, ki se je mudil tam radi prehranjevalnih vprašanj. Pozno zvečer se je vrnil vladar v svoje bivališče.

Vojna na morju.

13.000 brutto-register-ton.

K.-B. Berlin, 15. junija. (Uradno.) Novi uspehi podmorskih čolnov na severnem bojišču. Po poročilih od vrnivših se podmorskih čolnov: 13.000 brutto-register-ton. Šef admiralnega štaba mornarice.

19.000 brutto-register-ton.

K.-B. Berlin, 20. junija. Uradno. Pod poveljstvom kapitanlajntanta Middendorfa stoječi podmorski čoln je pred zapadnim izhodom Kanala in na angleški zapadni obali parnike za skupno 19.000 brutto-register-tonami potopil. En dragocon 8000 brutto-register-ton težek parnik bil je iz močnega varstvenega spremstva sestreljen. Vse ladje bile so obložene.

Šef admiralnega štaba mornarice.

23.000 brutto-register-ton.

K.-B. Berlin, 22. junija. Eden naših podmorskih čolnov, poveljnik kapitanlajntant Marschall, potopil je v zatvornem okolišju Srednjega morja v 15 dnevem podjetju 7 parnikov z skupno 23.000 tonami. Vsi parniki so bili izredno dragoceni.

Plen meseca maja podmorskih čolnov.

K.-B. Berlin, 22. junija. V mesecu maju je bilo skupno 614.000 ton za naše sovražnike rabljivega trgovinskega ladjinega prostora uničenih. Njim na razpolago stoječi svetovno-trgovinski ladjini prostor se je le skozi vojne navedbe od začetka vojne na okroglo 17.730.000 prostornih ton zmanjšal. Od teh pripada 10.826.000 prostornih ton angleške trgovinske mornarice.

Politični utrinki.

Demisija Seidlerjevega celokupnega kabineta.

K.-B. Dunaj, 23. t. m. Ministerski predsednik vitez Seidler podal je demisijo celokupnega kabineta.

Seidlerju se ni posrečilo zadobiti večine za vlado in moral je podati demisijo. Stranke pričakujejo v 3 do 4 dneve odločitev. Cesar sprejema zastopnike strank v avdienco in se bo še le po posvetovanju z voditelji strank odločil.

Cesarjevo lastnoročno pismo Seidlerju.

K.-B. Dunaj, 23. junija. Cesar je izdal sledeče lastnoročno pismo:

Ljubi dr. vitez pl. Seidler!

Predložili ste Mi v imenu celega kabineta prošnjo za odpust iz službe z opozorilom, da v sedanjih razmerah moji vladi ni mogoče sestaviti večine v poslanski zbornici.

Ker je moj namen, da se nezrušljivo držim zaupajočega razmerja nasproti tistim strankam, ki so tudi do zdaj nastopale brez-pogojno za korist države, bom predvsem proučeval vse možnosti, kako bi bilo mogoče rešiti javne zadeve potem parlamenta in si pridržujem odločitev o Vaši prošnji za demisijo in Vam začasno poverjem nadaljno vodstvo poslov.

Eckartsau, 23. junija 1918.

Karl I. r.

Seidler I. r.

Jugoslovanski hujskač — dobil zasluženo brco.

Jugoslovanska gonja in hujskarija urednika klerikalnega koroskega lista „Mir“ postajala je že taka, da se je že vsem, celo du-

hovniškim in slovenskim narodnim krogom studila. Celovski mestni magistrat prenašal je počenje tega hujskača leta mirno, slednjič pa ima vse svoj konec. V ostri resoluciji zahteval je odstranitev Smodeja in ob enem tudi cerkveno oblast opozoril, da je za mir med mestom in duhovništvom to neobhodno potrebno. Cerkevna oblast, celovski kapitelj je to uvidel in Francetu Smodej odpovedal službo stolnega vikarja. Smodej je brez službe in magistrat ga zamore iz mesta izgnati.

Tako je tedaj ta hujskač že dobil svojo brco in ker še imamo več takih „junakov“ baje že „prišelane“ jugoslovanskega kraljevstva, nadeti se je, da še se jih več tako vrže — na gnoj!

Bolgarski ministerski predsednik demisijoniral.

Radoslavov, ministerski predsednik Bolgarije je demisijoniral. Novi kabinet je že sestavljen in sicer takole: Predsedstvo in zunanje Malinow, notranje Takev, finance Liapčev, nauk Kasturkov, justica Fadenhecht, vojna general Sawow, trgovina Danajlov, poljedelstvo Madzarov, javna dela Mušanov, železnice Molkov. — Bolgarski kralj Ferdinand pisal je odstopivšemu ministerskemu predsedniku Radoslavovu lastnoročno zahvaljujoče pismo in mu podelil insignije reda sv. Cirila in Metoda.

Tedenski pregled.

Stajerske vesti.

Oderuške cene. Pod tem naslovom poročja „Grazer Volksblatt“ iz Hartberga: Pred kratkim je neka kmetica ponudila neki takajšnji trgovki na prodaj staro kokoš. Vprašana po ceni je zahtevala za kokoš 26 K. Pri tem je kmetica izjavila, da je kokoš že dosegla ugledno starost štirih let. Iz kupčije seveda ni bilo nič. — Drug slučaj: Od iste gospe je zahtevala neka kmetica za kilogram fižola 7 K in za kilogram ajdove moke 8 K. V mirnih časih je stala kokoš 70 vin do 1 K in kilogram fižola 24 vin. Kako naj tu živi družina, ako mož ni vojni dobičkar ali nima desetkratno plačo? Nehote se mora vriniti vprašanje, če sme posestnik, ko vendar pridelovanje ni v zvezi s toliko večjimi stroški, res zahtevati tako bajne, brezvestne cene? Vprašali se bomo: Zakaj nobene ovadbe? Toda odgovor je pač zelo enostaven: Ako kmeta naznanis, ne dobiš sploh nič, ker bodo že plačali tuji grabeži, kar vsak kmet prav dobro ve. Predvsem pridelovalec sam ne bo nikdar ali le v izjemnih slučajih zahteval tako pretirane oderuške cene. Oni, ki ponujajo blago po mestih, navadno niso kmetje-pridelovalci, ampak prekupci, oziroma prekupčevalke, ki hočejo seveda imeti ogromne dobičke.

Vojska-vlomilca v trafiki. Dne 16. t. m. sta vlomila dva vojaka v zaklenjeno stanovanje trafikantnje Kajetane Pavlič v Mariboru, Dravska ulica števil. 15, in odnesla raznega perila in obleke v vrednosti nad 5000 kron. Pavličeve tisti dan ni bilo doma, ampak se je odpeljala v Gradec. Ko se je vrnila domov, je našla vlomljena vrata in vsa hišno opravo premetano; celo perilo s postelj sta tatova odnesla. Kakor izjavljajo hišni stanovalci, so videli v hiši kmalu po odhodu Pavličeve dva vojaka, ki sta bodila večkrat dopolne iz hiše z nabasanimi nahrbtnikoma. Tatovoma so na sledu.

Kot morilec aretiran. Vsled suma, da je izvršil umor na posestnici Mariji Fuchs v Grambachbergu, so aretirali v Mariboru preteklo nedeljo dezerterja Fr. Frauwall.

Smrtna nesreča na železnici. Iz Velike Nedelje poročajo: Dne 14. t. m. je hotel skočiti tukaj iz brzovlaka neki 29letni, iz ruskega vjetništva se vračajoči vojak; pri skoku je padel tako nesrečno, da si je razbil glavo, polomil roke in noge in obležal mrtev. To je takom par mesecev že tretji slučaj, da so

domov se vračajoči vojaki vsled neprevidnosti našli smrt.

I ista pesem. V Knitfeldu so minulo soboto delili le 5 dag mesa na osebo. Ker tudi drugih živil ni bilo na razpolago, je nastalo veliko razburjenje. Ženske so se zbrale na glavnem trgu ter priredile demonstracijo. Ker so demonstrantjnam obljubili nekaj moke, so se te pomirile in razšle, ne da bi bilo prišlo do izgrediv.

Vlom v klet. V Mariboru na Elizabetni cesti šte. 15 stanujoči baronci Alice Hipp-sich so odnesli neznani tatovi iz kleti več obleke in perila v skupni vrednosti 2500 K. Vlom so neznani tatovi izvršili ponoči.

Obilica čebule na graškem trgu. Te dni so pripeljali Bolgari velike množine čebule na graški trg. Cena je bila 2 K 40 vin. za kilogram. Našlo se je za to ceno obilo kupcev. Saj se v trgovinah prodaja stara, mnogokrat pokvarjena čebula po 4 K kilogram.

Konj ubil svojega gospodarja. Posestnik Muršič iz Satinec pri Sv. Križu na Murškem polju se je peljal v Ljutomer k svojemu sorodniku. Ko se je vračal, se je pri kolodvoru vsled nekega psa splašil konj in skočil v obcestni jarek. Muršič je padel z glavo naprej pod konja, ki ga je z zadnjima nogama udaril tako zelo, da mu je zdrobil črepijo. Muršič je bil takoj mrtev. Ves razdirjan ga je vlekel konj še pol kilometra daleč, tam ga je pustil in dirjal do bližnje vasi Noršinci.

Cene prašičev. Graško namestništvo je določilo sledeče najvišje cene za prašiče (pri poljedelcih): I. Zaklani prašiči: A. za mesnate prašiče: 1. K za manj mesnate (slabše rejene) 12 do 14 K za 1 kg; 2. dobro mesnate 14 do 16 K. B. za spehnate prašiče. 1. spehnati prašiči 16 do 18 K, prve vrste, težki 18 do 20 K. II. Za žive prašiče za vrsto A 25% manj in za vrsto B 20% manj nego za zaklane. A. za mesnate prašiče 1. manj mesnate 9—10 K za dobro mesnate 10.50 do 12 K. B. za spehnate prašiče 12 K 80 v do 14 K 40 v in za prima (prve vrste) težki 14 K 40 do 16 K. Cene veljajo za kraj, kjer se prašiči tehtajo in prevzamejo. — Zanimivo je, da so za naše (avstrijske) svinje nastavljenе za 40 do 50% nižje cene nego za Ogrske svinje. Še bolj čudno pa je, da stane spehnata zaklana svinja 18 do 20 K, a kmet mora oddajati speh za 9 F 20 v 1 kg. To je del štajerske salomonске modrosti pri določanju cen.

Od Sv. Petra pri Radgoni se nam piše: Minulo je dve leti od smrti našega gospoda župnika Osenjak, ki je bil član od vseh faranov Slovencev in Nemcev kot pravi, miroljubni gospod. Ali kar v hipu pa se je spremenila ta miroljubnost in ta prokleta „jugoslovanska“ igra je tudi tarovsko gnezdo naša. V vsaki občini nastavilo se je namreč pod farskim uplivom ženske, da naj pobirajo podpise za „Jugoslavijo“. — Pošiljajo tudi „Slov. Gospodarja“ in „Stražo“ na posebne osebe po občinah, v katerih gnusijo poštene in vrle moze, ki so se podali k slavni avdi-jenici na Dunaj. Prej so pisali, da naš pre-svitli cesar shoda sploh ne bo sprejel in so napadali vse kar jim ni prišlo, na ne-verjeten način, a zdaj se zopet repenčijo od same jeze. — Ali jih ni strah? Če bi nabrali res kakih 7 milijonov ljudi z vsemi cigani vred za to novo srbsko kraljestvo, kaj je vendar ta trohica proti celaj monarhiji? Pišete tudi, naj vsaki Slovenec zataji nemščino; s tem hočete vi dohtarčki in politični popi ubogo kmetško ljudstvo za norca posta-viti, da bi naj vedno tarnalo pod vašim krutim jarmom zakletega slovenskega klerika-lizma. Kam pa hoče priti Jugoslovan, če ne zna drugih jezikov? Samo s svojim niti na nogah stati ne more. Če ne zna nobenega drugega jezika, bo moral pokoren biti vsem narodom in svojem popovskemu suženstvu dalje služiti. Če pa vi hočete ubogo ljudstvo še dalje časa za nos voditi, je boljše, da vas v hipu zadene zaslužena kazen. — Z nemškim jezikom lahko prideš po celem svetu, kam pa se hočeš podati ti ubogi Jugoslovan? Hočeš li v Srbijo iskat kraljemoriske kulture? In mi Štajerci, kateri imamo nemške sode,

prav za prav smem reči, da je tudi ena tretjina cele Evrope nemška, pa se ne bi smeli nemški učiti? Mi štajerski Slovenci, ki smo takorekoč z Nemci naravno zvezani, ker kupujemo naše prideleke od nas in smo zadovoljni, da se trgovina pelje, naj bi se podali v Srbijo ali na Kranjsko? To se ni bilo in tudi nikdar ne bo! Spominjamo se se, kako je bilo pred kakimi desetimi leti, dokler je bila še naša in ogrska meja odprta, ko so Srbi njihovo žival in vse druge prideleke semkaj vozili in po tako nizki ceni prodajali, da naš kmet ni mogel shajati, ter se je njegovo gospodarstvo popolnoma porušilo. — Gospodje Sv. Petra, pustite torej to agitacijo; pomislite torej, da živite na nemški zemlji in meji in podajte se raje v Cankovo za dež prosit. . . . Slovenski listi pišejo, da gosp. Ornig, Schmiderer, Mravlag in drugi svojih sinov nimajo na vojni. Kaj pa vi gospodje kaplani, vi vidite druge, sami sebe pa ne, vi bi najljepši čas imeli na vojno iti, kar bi tudi umestno bilo, saj ste vsi dobro rejeni in saj vidite, da vaša politična molitev in vaše maše nimajo pri Bogu nobene velja-ve, da bi vojna preje nehala. — Boljše bi sicer bilo, da to politiko opustite in za bla-gostan in mir ljudstva skrbite, ker Kristus vas je učil in vam veleval: „idite po vsem svetu in učite vse narod!“ Vi pa teh besedi niste dobro razumeli, vi mislite, da morate učiti, a „vse narobe.“ — Reši nas o Gospod takih peklenskih ljudskih zapeljivcev!

Sneg v juniju. 24. t. m. bilo je Pohorje daleč v nižino polno novo padlega snega. Celo noč je v dolini močno deževalo in bilo precej mrzlo. Ta precej hladna doba nam ravno ne obeta tako sladke kapljice, kakor je bila lanska.

Od strahu ustreljen. Kakor se iz Radgone poroča, sta imela Anton in Franca Dundek in njuni sin Jožef spravek na levem bregu Mure. Na štajerskem ozemlju stoječ obmejni stražnik Mihalj Pustaj mislil je, da so tilko-tapci ter streljal nanje. Zadel je Jožeta Dundeke smrtno, mater pa le neznatno ranil na hrbtu.

Obisk sovražnih letalcev. Iz Maribora se poroča: 24. t. m. ob trideset na 10. uro je vojaška oblast obvestila mestni svet, da so prileteli nad Ljubljano sovražni letalci, ki nadaljujejo svoj polet proti severu. Tekom 10 minut je izvršil mestni svet vse odredbe, da obvesti prebivalstvo o nevarnosti. Glavni trg so izpraznili, večino trgovin zaprli in v šolah so odvedli otroke v kleti. Ob 11. uri 25 minut je bil alarm končan.

Razno.

Conjene naročnike in prijatelje prosimo najuljudneje, da naj takoj zaostalo naročnino in isto drugo polovico leta vplačajo, kajti pri sedanjih razmerah je vsakemu časopisu ne-mogoče, čakati na naročnino. Mi zamoremo svojo dolžnost napram naročnikom in čitate-ljem le tedaj izpolniti, ako izpolnjujejo i oni svojo dolžnost napram listu. „Štajerc“ je ljudski list in nima nobenih skladov, iz ka-terih bi mogel tiskarja in druge stroške pla-čevati. Zato se mora držati na svoje naroč-nike in odjemalce! Iz tega vzroka prosimo še enkrat za nujno vplačilo naročnin. „Šta-jerc“ bo tudi v bodoče nevstrašeni zago-vornik ljudskih pravic! Prosi se tudi, naj se blagovoli pri vseh dopisih in pošiljativah svoj naslov čitljivo in natančno pisati, kajti dru-gače se zgodi mnogo pomot in nepotrebnega dela.

Propagandni poleti za 8. vojno posojilo. Od 22. junija naprej bo prirejalo poveljstvo zrač-nih krdel propagandne polete za 8. vojno posojilo, pri katerih se bo metalo propagand-ne listke za vojno posojilo na vsa mesta in trge, nad katerimi se bodejo pojavila letala. Na Štajerskem se bodejo vršili ti poleti na črti Gradec-Bruck-Leoben-Gradec in Gradec-Maribor-Ptuj-Radgona-Feldbach-Gradec.

Vojni album 87. p. p. V dosedanjih obja-vah za 1. julija določeni rok za naročbo voj-nega albuma celjskega domačega polka se je preložil na dan 1. septembra. Po preteku

tega roka se zviša cena naročenim izvidom na celih 20 K pri ljudski in krasotni izdaji, na kar se posebno opozarja, ker se je na naročilnih listih izraz po povzetju pogosto tolmačil napačno v poštnem zmislu. Z ozi-rom na tako, pri sedanjih težavnih razmerah knjigarstva nizko ceno knjigo: Ljudska iz-daja 30 K, krasotna izdaja 40 K, naj ne zamudi nikdo, ki se le količjak zanima za usodo 87nikov zagotoviti si s predplačilom izvod vojnega albuma, katerega I. zvezek ima iziti koncem tega leta. Dopisi in vpači-la naj se pošiljajo na uredništvo vojnega al-buma 87. p. p., Celje.

Razglas c. kr. finančnega deželnega ravna-teljstva za Štajersko v Gradcu v zadevi obro-keve za vplačilo neposrednih davkov v III. četrt-lethju 1918. V III. četrtletju 1918 postanejo neposredni davki na Štajerskem dotekli ozi-roma plačni v naslednjih dnevih: I. Od zem-ljarine, hišne-razredovine in najmarine ter od 5 odstotnega davka od najemnine onih po-slopj, ki so prosta najmarine: 7. mesečni obrok dne 31. julija 1918, 8. mesečni obrok dne 31. avgusta 1918, 9. mesečni obrok dne 30. septembra 1918. II. Od občne pridobnine in pridobnine podjetij podvrženih javnemu dajanju računov: 3. četrtletni obrok dne 1. julija 1918. Dokler ni predpisana davčna dolžnost za tekoče leto, mora se plačevati davek po odmeri preteklega leta. Ako se ne plačajo davčni obroki najkasneje 14 dni po plačilnem roku, morajo se plačati tudi za-mudne obresti od državnega davka in dežel-ne doklade, če pretega celoletni državni da-vek dotične davčne vrste 100 K. Če se dav-ki in doklade ne plačajo v 4 tednih po pre-teku plačilnega roka, istirjajo se z zamudni-mi obrestmi vred izvršilnim potom. Plačevanja izvrše se lahko tudi pri vsakem c. kr. poštnem uradu v nakaznem prometu poštno-hra-nilnega urada.

Prijava potrebnega umetnega gnojja za je-sensko setev. Ces. kr. kmetijska družba na Štajerskem je povelila na podlagi odredbec. kr. poljedelskega ministerstva sporazumno s trgovskim ministerstvom s dne 16. aprila 1918 nakazana umetna gnojila za jesensko setev 1918, cela množina še ni znana, zvezi gospodarskih združenj na Štajerskem. Zveza je torej edina razdeljevalnica na Štajerskem. Umetna gnojila se bodo razdeljevala potom kmetijskih korporacij (rajfajznov, združenj, kmetijskih podružnic), kjer se prijavlja potre-ba najprej za jesensko rabo za člane naših korporacij pa tudi za nečlane v dobi od 25. junija do 15. julija 1918. Naznani se natan-čni naslov naročnika, zaželjena vrsta in mno-žina umetnega gnojja, velikost zemljišča in vrsta pridelkov, za katere se rabi umetni gnoj. Zveza ne sprejema neposredno nobenih naročil. Umetna gnojila razdeljuje tudi ime-novane korporacije. Priglasnice (tikovine) do-bijo kmetijske korporacije pravočasno od Zveze. Prijave prekušajo te korporacije pa tudi orednja korporacija. Naročnik se zaveže s častno besedo, da ne naroči, oziroma ne dobi sicer pri nobeni drugi razdeljevalnici. Ako se dožene večkratna prijava, ne dobi dotični naročnik umetnih gnojil. Na razpola-go dano množino bo Zveza enakomerno raz-delila vsem naročnikom. Cene se določijo in naznanijo, ko jih izvem o Gospodarske zveze tovarn za umetna gnojila. Zveza si bo prizadevala, da dobi kakor najhitreje bo mo-goče umetna gnojila od Gospodarske zveze tovarn za umetna gnojila na Dunaju.

Zatvorba vojno-poštnih uradov. Ukazom ces. in kr. armadnega nadpoveljstva šte. 38769 od 19. junija 1918 vstavlja se je vojno-poštni promet sledečih števil: 3, 4, 293, 361, 374, 405, 409, 420, 434, 440, 465, 467, 469, 488, 523, 529, 631, 640, 646.

Zavarujte se! Prišel je čas, ko kmet za-čenja spravljati po vrsti svoje pridelke pod streho. Sedaj seno, ob žetvi žito itd. Ker je ob letnem vremenu vse bolj suho, posebno slamnate strehe, lesena poslopja in se vse lažje vžge, je treba premisliti, kaj se lahko komu zgodi, če bi ga rdeči plamen spravlil ob streho. En posestnik je zavarovan, drugi spion ni in je lahko vsak zelo prizadet. Pre-

mislimo slučaj, da se je kdo zavaroval pred vojsko na 10 let. Cena poslopja in vsega pa je bila 5 ali še večkrat nižja kot danes. Vzajemno poštvo. Lepa oprava za kmečke razmere je veljala 2000 do 3000 kron, a danes ne dobiš niti za 15.000 kron. Ena krava je stala 200 do 300 kron, danes jo komaj dobiš za 2000 do 3000 kron. Kaj pa konji, prašiči itd.? Seno je stalo 4—5 kron, danes je maksimalna cena 25 kron. Iz tega se vidi, kako so se predmeti podražili. Tudi poslopje se je pred vojsko in poceni zgradilo. Sedaj ne dobiš niti opeke, apna, cementa in še manj železa in opreme iz medu in bakra. Pogorelec bi bil res primoran stati pod milim nebom in čakati usmiljenja dobrih ljudi. Nihče naj se ne zanaša na pomoč gasilnih društev, ker: 1. danes gasilcev sploh ni doma — so skoro vsi pri vojakih — drugi ljudje pa nimajo spretnosti; 2. gasilno orodje je večinoma med vojsko zarjavelo, cevi so preperle in na popravilo ali nadomestilo ni mogoče misliti, ker ni materiala in obrtnikov; 3. če je vse v redu, se lahko zgodi, da konj ni doma, ker jih sploh primanjkuje in je vse dobre konje pobrala vojska; 4. ljudstvo je postalo med vojsko bolj neusmiljeno, maščevalno, matere preobložene z delom na polju ne morejo svojih otrok tako dobro nadzorovati in so požari na dnevnem redu; 5. večasih še vode manjka, ali pa je predelež. Da ne bo vsak sam svoje sreče kovač, naj se zavaruje proti ognju in sicer tako visoko, da bi v slučaju nesreče za izplačani zavarovalni znesek poplačal vse svoje izdatke, kateri bi bili v sedanjih razmerah precej visoki.

Ogrska pomoč Dunaju. Po odredbi budimpeštanskega župana dr. Boda sa 24. t. m. poslali na Dunaj zopet 25 vagonov ruoke. — Skupljanje večjih množin zgodnjega krompirja zadeva, kakor poročajo, na velike težave in težkoče ter zamude. Vlada je zato ukrenila odločne odredbe ter upajo, da se bodo razmere v par dnevih zboljšale.

Tobak na skrivnem saditi so začeli kmetje po Hrvaškem. Oblasti to vedo in financirari stikajo po poljih in vrtovih za tobačni sadikami. 19. t. m. so prišli financirari v Dolnje Orešje, občina Sv. Ivan-Zelina in hoteli popluti tobak. Ženske in otroci so pa zagnali hrup, nakar je straža streljala. Bilo je ranjenih več žen in otrok, najtežje pa 32. letni Andro Zidarič, ki se je pred osmiimi dnevi vrnil iz ruskega vjetništva in je bil na celi stvari neprizadet.

Nonvaden prikaz. Poroča se iz Južne Amerike, da je 23. tega meseca v Buenos Aires privrkat snežilo in ljudje so to novost kot nekaj nečuvane obdobjuvali in se veselili belih streh in belega drevja.

Posiljatelj živit, tobaka in perilo vojnim vjetnikom. Avstrijski „Rdeči križ“ naznanja: Posiljatelj (zavitkov) z živili in perilom za naše vojne vjetnike in civilne internirance na Francoskem, Angleskem in Italijanskem se potora Španije pošilja naslednje vrste: označene: **S. I.** mali zavitek živit: Vsebuje: 1 škatljico rib 225 gr, 1 škatljico sardin 200 gr, čokolada 400 gr, 2 škatljici grahove juhe 120 gr, cena 11 K. — **S. II.** veliki zavitek živit: Vsebuje: 1 škatljico marmelade 500 gr, škatljico rib 225 gr, 1 škatljico stročjega fižola 100 gr, (ali 500 gr suhega sadja) 2 škatljici sardin 540 gr, 4 zav. juhe 240 gr, 1 zav. čokolade 600 gr, 1 škatljico piskotov 125 gr, 1 škatljico lšnikov 250 gr, cena 22 K. — **R. I.** mali zavitek: Vsebuje: različne vrste tobaka: 20 smok, 40 svalčic, 20 malih smok, 2 škatljici tobaka a 50 gr, cena 8 K. — **R. II.** zavitek svalčic: Vsebuje: 600 komadov svalčic, cena 22 K. — **W. I.** mali zavitek perila: Vsebuje: 2 para nogavic, 1 spodnje perilo, 1 spodnje hlače, 2 žepna robca, 1 kos tola, cena 26 K 50 v. — **W. II.** veliki zavitek perila: Vsebuje: 3 pare nogavic, 1 srnjak, 1 spodnje hlače, 2 žepna ropca, 1 opasnino, 1 brisačo, 1 par naramnic, 1 glavnik, 1 krtačo 1 krtačo za zobe, 1 kos mila, 1 žakeljček živalne priprave, 1 ovratno ruto, cena 37 K. Druge sestave zavitek so izključene. Pravilno zamene nadomestnih stvari se pridržuje avstrijski Rdeči križ na Dunaju sam. — Za

resnični sprejem se ne prevzame nobene garancije, kakor se ne izplača nobena odškodnina za slučaj, da bi se zavitek zgubil. Ukrenilo se je vse potrebno, da dosepejo zavitki točno in v redu na določeno mesto osobito, ako je naslov na vojnega vjetnika ali civilnega interniranca popoln in razločno pisan. Zavitki morajo še le nekaj tednov po naročilu dospeti na določeno mesto. Reklamacije v slučaju, da zavitek ni došel na določeni naslov, se ne sprejemajo, na iste se ne bo odgovarjalo.

Zatiranje krompirjeve gniline.

V četrtem vojnem letu smo že. Kmetijstvo ima važno nalogo, da pridela kar največ mogoče snovi, ki so porabne za prehrano ljudi in živali. Moramo torej uporabljati vsa mogoča sredstva, da mnogo pridejamo: zlasti moramo tudi odvrnati razne škodljivce od pridelovalnih rastlin. Pač lahko trdimo, da nam je baš dobra lanska krompirjeva letina pomagala iz marsikatero težkoče. Ne vemo še, kako bode letos obrodil krompir. Semenski krompir za lansko leto ni bil posebno dobre kakovosti. Letos se je pa posadil zvečine le dober krompir. Tudi se pričakuje, da so se skrbno pripravila zemljišča za sajenje krompirja. Lani se je vsled ugodnega vremena pojavljala le poredko krompirjeva gnilina. Kako bode letos, še ne vemo. Ker je krompir najvažnejše živilo za prehrano ljudstva, moramo se skrbno pripraviti na zatiranje te bolezni. Ne bodo torej odveč, ako prijavimo v tem listu navodila.

Krompirina gnilina (Phytophthora infestans), ako se pojavijo na krompirjevih listih, predno se posušijo, velike rjave pege. Pogosto se nahajajo ti pege le na pozameznih listih. Ako je moča, počrni večasih v kratki dobi vsa krompirjeva.

Na čem se spozna ta bolezen? Na belkastem obročku, ki obdaja rjave pege na spodnji strani listov. Ob suhem vremenu ni videti teh znakov. Raditega ni sigurno, da ima krompir gnilino, če ima ob taknem vremenu rjave pege. Da se spozna ta bolezen, položi se nekaj listov v vlažen prostor, na primer v poltersko čašo, ki ima na dnu 3 do 4 vlažnega pivnega papirja. Časa se pokrije tudi s pivnim papirjem. Na to se opazuje, če se pojavljajo belkasti obročki, kar se pogosto dogaja že v nekaterih dneh. To bolezen povzroči neka glivica. Njeni redilni prepletki se bujno razrašajo v zelenih listih in so vzrok krompirjevi gnilini. V posušnih listnih prepletkih je glivica uničena. V obolenih listih se osnuje zelo malo skroba, v suhih listih pa tvorba skroba popolnoma poneha. Vsled tega ostanejo gomolji drobni in pridelek je zelo pičel.

Včasih se loti gnilina tudi gomoljev, ki pa postanejo le trdnost. S takšnim krompirjem se prenese bolezen spomladi zopet na zemljišče, kajti glivični redilni prepletki prezimijo v gomoljih, v krompirjevki se pa s trosi (z glivičnim semenom) vred zatrejo.

Ko pride spomladi bolani gomolj v zemljo, začnejo se razvijati tudi glivični prepletki, ki dosepejo v rastočem krompirju tudi v krompirjevko. Na spodnji plati listov vzrastejo iz listnih rež trosniki. Na razrastkih trosnikov nastanejo trosi, ki se razpršijo in kalijo pri vlažnem vremenu že po nekaterih urah.

Veter, dež i. t. d. prenašajo trose na zdrave liste in gomolje, kjer se dalje razvijajo. Troši se tudi lahko razcepijo na 6 do 16 trosov, takozvanih blodišč in še le te poženejo trosnike, iz katerih se tvorijo, ako ne primanjkuje vlažnosti, v rastlini ali gomoljih redilni prepletki. Domneva se, da se tvorijo iz večine odpadlih trosov blodišč.

Ponavljamo, da redilni prepletki prezimujejo v gomoljih. Pozimi se pa lahko prenaša bolezen v kletih od gomolja do gomolja.

Za seme se jemlje le zdrav krompir. Tudi sumljivi gomolji se morajo od semenskega krompirja odbrati in na drugi način porabiti.

Ako se krompirjeva gnilina pojavi, se zelo priporoča, da se krompirjevka poskropi z raztopino galice in apna, seveda ako je imamo na razpolago. Skropi se 2 do 3 krat po preteku štirih tednov. Na dan se lahko poskropi 1 hektar krompirišča. Za trikratno škropljenje na 1 hektar je treba 10—15 kg bakrene galice, 10—15 kg žganega apna in 700—800 litrov vode. Rabi se naj za škropljenje 2 odstotna raztopina. (Gosp. Glasnik.)

Gospodarske stvari.

Letni in živinski sejmi na Štajerskem.

Sejmi brez zvezdic so letni in kramarški sejmi; sejmi zaznamovani z zvezdico (*) so živinski sejmi, sejni z dvema zvezdicama (**) pomenijo letne in živinske sejme.

Dne 29. junija: Sv. Peter, okr. Graška okolica; Geisttal, okr. Voitsberg; Mönichwald, okr. Voral; Sv. Peter, okr. Ljubno; Gomilice, okr. Lipnica; Salla, okr. Voitsberg.

Dne 1. julija: Sevnica*; Spodnja Polskava*, okr. Slovenska Bistrica; Sv. Urban*, okr. Ptuj; Reče**, okr. Konjice; Solčava*, okr. Gornji grad; Ligist*, okr. Voitsberg; Ptujška gora*, okr. Ptuj; Gomilice**, okr. Lipnica; Ormož*; Pischeladorf**, okr. Gleisdorf.

Dne 2. julija: Pusterwald*, okr. Oberzeiring; Garrach**, okr. Weiz; St. Ilj pod Turjakom**, okr. Slovenj Gradec; Rensnik**, okr. Marenberk; Oppenberg, okr. Rottenmann; Ptujška gora, okraj Ptuj; Wildon*; Pietrovec**, okr. Celje; Marija Tinska**, okr. Šmarje pri Jelšah; Radgona*; Celje; Ormož (svinjski sejem); Polensak, okr. Ptuj.

Dne 3. julija: St. Oswald**, okr. Oberzeiring; Luče (za drobno živino), okr. Arvež; Imeno (svinjski sejem), okr. Kozje; Ptuj (svinjski sejem).

Dne 4. julija: Eisbach, okr. Frohnleiten; Videm**, okr. Brežice; Vuzenica**, okr. Marenberk; St. Peter a. O.*, okr. Čmurek; Stanž, okr. Kindberg; Vojnik*, okr. Celje, Breg pri Ptuj (svinjski sejem).

Dne 6. julija: Knittelfeld**, Breg pri Ptuj*; Spielfeld*, okr. Lipnica; Brežice (svinjski sejem).

Listnica uredništva in upravnštva.

Vsem tistim, ki nam pošiljajo sramotilna pisma in dopisnice, posebno če so vsebinska tiha našega pokojnega urednika Linhart, budi povedano, da nas to nikakor ne vznemirja, ampak celo vesel. Ta pisma se namreč tako polna nesramnosti in surovosti, da jih od danes naprej več ne bomo metali v koš, ampak jih etrno hranjevali. Pripravišena jih bomo imeli za prvi dar „jugoslovanskemu kraljestvu“ kot kulturni album in zrcalo izobraženosti in kulture njegovih ustanoviteljev, ter prištešev! Prosimo tedaj, na čelo v ta kulturni namen!

Loterijske številke.

Gradec, 19. junija 1918: 65, 76, 49, 46, 69.
Dunaj, 15. junija 1918: 61, 39, 59, 26, 84.
Trst, 28. junija 1918: 34, 71, 35, 76, 46.
Lince, 22. junija 1918: 64, 29, 51, 83, 68.

Znana eksportna tvrdka Maks Böhm, Dunaj IV., Margaretenstrasse 27, tudi ravno za nakup zelo pripravljen, mali ročni mlin s katerim se lahko senelje mas, sladkor, kava, orehi, pšenica, riž, oves, žito, koruza i. t. d. na najprejše. Cena za komad stane le 24 K in se ti mali ročni mlin lahko najpogosteje priporoča.

Čudežno ročno žilo. Izvrstna iznajdba je čudežno-ročno žilo, ki liva štep-šibhe ravno tako hitro kakor živalni stroj in s katerim vsak sam zamore močno blago sam krpati in raziti. To žilo s primerno nitjo vred stane le 4 K 50 v, 3 komadi 13 K 50 v. Dobi se pri M. Svoboda, Dunaj, III 2, Hiesgasse Nr. 13—114.

Kramarijo

mogoče na delati, v larnem okraju z nekaj gramom želi se v nakup vzeti. Interesni je tudi pripraviti, si kramarjo na novo vediti. Natančno poudariti proti povračilu polnih izdatkov in plačila honorarja na M. Roth, Zgornji-Breg 4 (Ober-Rann b. Pettau) pri Ptuj.